
Księcia Ziemowita

Dzielnice: Targówek

Osiedla: Targówek Fabryczny

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1921

Opis

Było sześciu władców noszących to imię.

Ziemowit I (między 1215 a 1224 - 1262) - władca Mazowsza od 1248 roku, trzeci pod względem starszeństwa syn Konrada I Mazowieckiego. Jego imię wzięte zostało z "Kroniki Polskiej" Wincentego Kadłubka. Na kartach historii pojawia się w 1239 roku, po uwięzieniu a następnie zamordowaniu kanonika płockiego Jana Czapli. Po objęciu władzy skoncentrował się głównie na walce z plemionami bałtyckimi, regularnie najeżdżającymi Mazowsze. Poległ w Ujazdowie podczas walk z Litwinami podchodzącymi pod miasto.

Ziemowit II (1283-1345) - najstarszy syn księcia mazowieckiego Bolesława II. W 1310 roku został księciem terenów, których głównymi grodami był Liw oraz Warszawa. Był pierwszym władcą używającym tytułu "pan warszawski", jednak mógł to czynić jedynie przez trzy lata - wg nowego podziału Mazowsza otrzymał środkową część dziedzictwa z Rawą Mazowiecką jako stolicą. Początkowo był sojusznikiem Władysława Łokietka, w 1326 roku zawarł jednak w Brodnicy pakt z Krzyżakami. Po trzech latach znowu sprzyjał jednak władcy Polski. Zmarł w swoim majątku niedaleko Sochaczewa, spoczął w nieistniejącym dziś kościele Dominikanów w Warce.

Ziemowit III (ok. 1320-1381) - drugi pod względem starszeństwa syn księcia Trojdena I. Warszawa znalazła się pod jego rządami w 1341 roku i pozostawała (z przerwami) aż do śmierci. W różnych okresach swojego życia związany był również z ziemią rawską, Czerskiem, Liwem, Płockiem, Sochaczewem i Zakroczymiem. Od 1351 roku był lennikiem Kazimierza Wielkiego, 19 lat później zostając władcą suwerennym. Spoczął w katedrze w Płocku.

Ziemowit IV (1352-1426) - drugi pod względem starszeństwa syn Ziemowita III. W 1381 roku został księciem na Rawie, Płocku, Sochaczewie, Gostyninie, Płońsku i Wiźnie. Był jednym z kandydatów do poślubienia królowej Jadwigi (planował nawet jej porwanie), później planował nawet opanować tron krakowski, jednak chaotyczna kampania wojskowa zniechęciła wielu jego stronników. Walki o koronę zaprzestał dopiero po ślubie z siostrą Władysława Jagiełły - Aleksandrą (z którą miał trzynaścioro dzieci) i złożeniu nowemu władcy hołdu lennego. Przez całe życie pożyczał od Krzyżaków znaczne sumy pieniędzy, tracąc przez to (na jakiś czas - pod zastaw) część swoich ziem - wiską, płońską i Zawkrze. Podczas bitwy pod Grunwaldem wysłał do walki niewielki oddział zbrojnych. Prawie

całkiem ślepy zmarł w Gostyninie, spoczął w katedrze w Płocku.

Ziemowit V (1388-1442) - dowódca wojsk mazowieckich pod Grunwaldem, kandydat do tronu polskiego po śmierci Władysława Jagiełły. Podlegała mu ziemia rawska, sochaczewska i gostyńska.

Ziemowit VI (1444-1462) - ostatni z rodu. Umierając bezpotomnie sprawił, że Korona powiększyła się o ziemie płockie, wiskie, zawkrzeńskie, płońskie, rawskie, sochaczewskie, gostyńskie oraz bełskie.

Ciekawostki

Powstała po parcelacji wsi Targówek (do XVIII w. Targowe Małe) w 1840. Do Warszawy tą część włączono w 1889. Była to główna ulica części fabrycznej, zabudowana przedwojennymi budynkami mieszkalnymi i fabrycznymi. W końcu lat 30 dojeżdżał tu autobus T, kursujący z Targowej. Większość owej zabudowy zachowała się do dziś.

Stan obecny:

róg ul. Naczelnikowskiej: kapliczka.

Nr 38: Dom parterowy. Na szczytowej ścianie niewielka kapliczka.

Nr 39: Kościół Zmartwychwstania Pańskiego. Powstał w 1919 z inicjatywy mieszkających tu kolejarzy, którzy - otrzymawszy błogosławieństwo i zgodę metropolity Warszawy, kardynała Aleksandra Kakowskiego - dostarczyli do jego budowy... podkłady kolejowe a także fragmenty torów. Wezwanie jest wotum dziękczynnym za odzyskanie niepodległości. Plac pod budowę świątyni poświęcił we IX 1918 roku ks. Ignacy Kłopotowski. Pierwszym proboszczem został ks. Eustachy Krocin, który przyczynił się również do elektryfikacji tych terenów i wybrukowania części ulic. Namówił on do współpracy Stefana Szyllera, który nadał budowli cechy stylu zakopiańskiego. Kościół jest jednonawowy, murowany (wykorzystano materiały ze zniszczonego przez Rosjan gmachu Dworca Petersburskiego), konstrukcja zaś to drewniana więźba dachowa wsparta na drewnianych słupach. Charakteru dodają podcienia i prostokątne okienka po bokach oraz wysoki dach, pokryty dachówką z charakterystyczną, niewielką ażurową sygnaturką zakończoną spiczastym hełmem. Poświęcenia dokonał nuncjusz papieski Achille Ratti, późniejszy papież Pius XI. Wybudowany jako prowizoryczny, przetrwał już tyle lat. Wewnątrz są 3 ołtarze projektu Stanisława Witkiewicza (wg niektórych źródeł jego bratanka, Jana Koszyca-Witkiewicza). W ołtarzu głównym wisi obraz "Zmartwychwstanie Pańskie", pędzla nieznanego autora. Drugi tak samo zatytułowany obraz w 1957 roku namalował Roman Cichacz. W oryginalnym projekcie była tylko jedna kaplica, jednak podczas gruntownego remontu w 1948 roku dobudowano drugą (jedna pod wezwaniem św. Antoniego, druga zaś Matki Bożej). Drewniana ambona na lewej ścianie nawy ma kształt łodzi z masztami i podniesionymi żaglami a na burcie rozrzucone są prawdziwe rybackie sieci.

Tablica pamiątkowa. Przypomina o wywózce 4000 mężczyzn, mieszkańców Targówka, pojmanyh przez hitlerowców 25 VIII 1944 roku.

Plebania. Powstała w 1919 wg proj. Stefana Szyllera w stylu dworku szlacheckiego. Do jej budowy użyto materiałów pochodzących z rozbiórki soboru św. Aleksandra Newskiego na pl. Saskim.

Stowarzyszenie "Dzieci Targówka". Działa od IX 2004 z inicjatywy proboszcza ks. Tomasza Gilla.

na wysokości ul. Żmudzkiej: krzyż przydrożny.

Data nadania nazwy: 1921.07.05
